

Македонско здружение на млади правници

Квартален извештај за состојбата со човековите права на мигрантите и бегалците на терен

октомври-декември, 2018

Квартален извештај за состојбата со човековите права на мигрантите и бегалците на терен

октомври-декември, 2018

Петтиот квартален теренски извештај за состојбата со човековите права на мигрантите и бегалците во Северна Македонија ги содржи согледувањата на Македонското здружение на млади правници (МЗМП) во однос на постапувањето со мигрантите и бегалците во прифатно-транзитните центри „Винојуг“ и „Табановце“, со посебен фокус на жените, децата и другите ранливи категории. Правниците на МЗМП беа присутни во двата центри и обезбедуваа информации, совети и правна помош за оние кои имаа потреба. Едновременно, овој извештај говори и за третманот на мигрантите и бегалците кои се движеа надвор од центрите, особено кога станува збор за задржувањето и враќањето како одговор на државата на нерегуларната миграција.

Бројот на мигрантите и бегалците кои пристигнуваат во државата се намали во споредба со претходните месеци

Бројот на мигранти и бегалци кои пристигнаа во прифатно-транзитните центри во Гевгелија и Табановце беше во континуиран раст во претходните месеци. За време на последните три месеци од 2018 само 521 мигранти беа регистрирани во центрите, што е намалување за 68,5% споредено со претходниот квартал. Причината за ова е тоа што Србија го укинува безвизниот режим со Иран на 8 октомври, 2018. Одлуката на Србија стапи во сила на 17 октомври, 2018 година и оттогаш се бараат визи за граѓаните на Иран кои се носители на обични пасоши, за влез, транзит и престој во Србија.¹

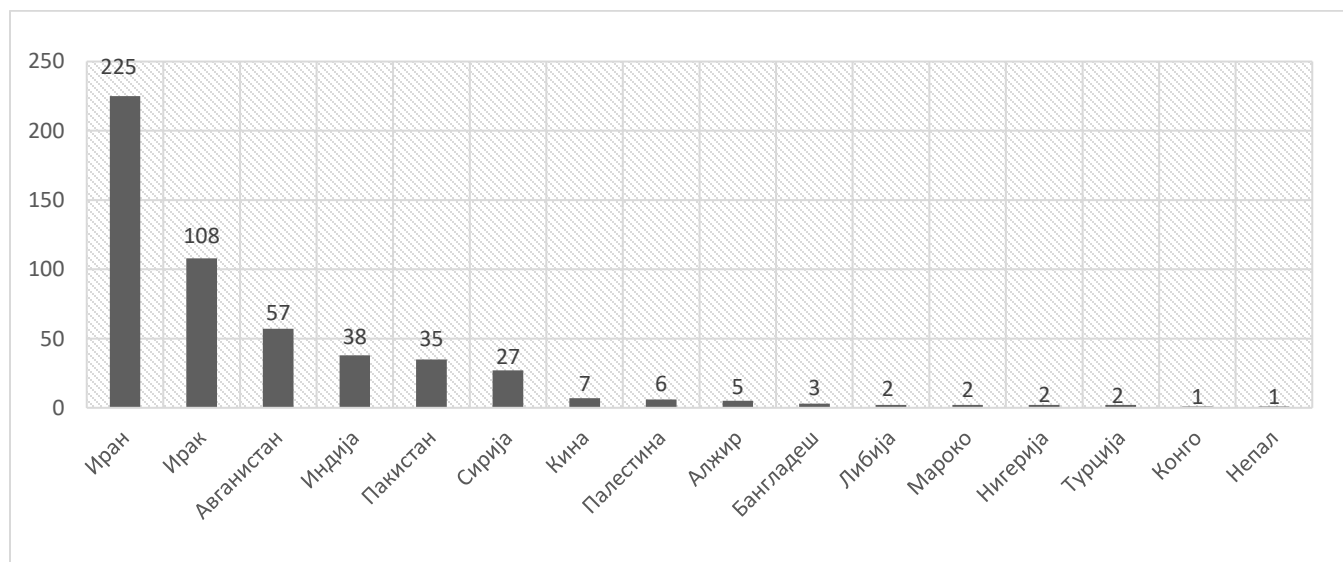
За време на последните три месеци од 2018, Министерството за внатрешни работи извести за намален број на случаи во споредба со претходниот квартален период или за вкупно 12 случаи кои вклучуваа 115 мигранти. Во поголемиот број на случаи, полицијата ги привела мигрантите додека илегално транзитирале во државата со помош на криумчари на мигранти. Според извештаите, исто така во три случаи полицијата пресретнала девет мигранти без документи за идентификација.

¹ <http://www.seoul.mfa.gov.rs/news.php>
<https://www.seattletimes.com/business/serbia-abolishes-visa-free-travel-with-iran-over-eu-pressure/>

Намален број на мигранти и бегалци престојуваа во транзитните центри во Гевгелија и Табановце

За време на четвртиот квартал од 2018, бројот на мигрантите и бегалците што влегоа во транзитните центри во Гевгелија и Табановце се намали од 1,654 на 521 или за 68,5% во споредба со претходниот квартал од годината. Најголемиот дел од мигрантите и бегалците во Винојуг и Табановце потекнуваа од Иран (225), Ирак (108), Авганистан (57) и Индија (38), а помал број од други држави (види Графикон 1 подолу). Полицијата одлучуваше кому ќе му дозволи влез во центарот и ги регистрираше сите новопристигнати мигранти. Како дел од регистрацијата, во Винојуг и Табановце мигрантите беа фотографирани и дактилоскопирани.

Сепак, оние кои доаѓаа во центрите, вообичаено остануваа само неколку дена и потоа го продолжуваа патувањето кон Грција или Србија. Продожија арбитрерните протерувања од страна на властите надвор од било каква судска или друга формална постапка, како и без регистрирање на лицата кои беа неформално предадени на друга држава. Во голем број на случаи, беше забележано дека откако мигрантите и бегалците се донесени во „Винојуг“, неколку часа подоцна полицијата неформално ги прададе во Грција. Од друга страна, во „Табановце“ поголем број на поединци престојуваа во центарот неколку дена.

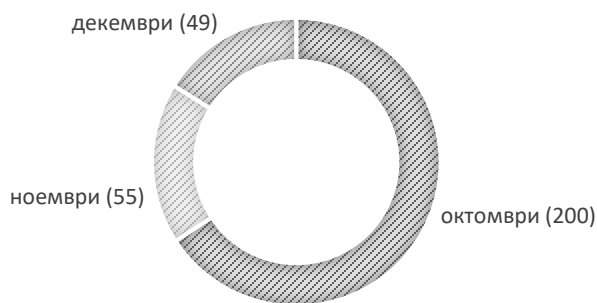
Графикон 1: Земја на потекло на мигрантите и бегалците во „Винојуг“ и „Табановце“, октомври-декември, 2018 година

Прифатно-транзитен центар Винојуг, Гевгелија

За време на периодот на известување, околу 304 мигранти и бегалци престојуваа во центарот Винојуг во Гевгелија. Поголемиот дел од нив полицијата ги пресретнала близу Гевгелија и околните места и потоа ги донела во Винојуг каде што биле фотографирани и дактилоскопирани. Само мал број од сместените лица останаа во центарот подолго време. Во најголемиот дел од случаите, тие беа вратени во Грција од страна на полицијата надвор од формална постапка.

Мнозинството од лицата пристигнаа во Винојуг во октомври (200), додека бројот на новопристигнати лица беше помал во наредните месеци – 55 во ноември и 49 во декември. Статусот на мигрантите и бегалците сместени во центарот не беше познат.

Графикон 2: Број на новодојдени мигранти и бегалци во Винојуг и Табановце
октомври-декември 2018

Прифатно-транзитен центар Табановце, Куманово

Околу 217 мигранти и бегалци престојуваа во центарот во Табановце помеѓу октомври и декември 2018. Повеќето од нив доаѓаа од Србија и остануваа кратко време во центарот пред да продолжат кон Грција. Во исто време, помал број на лица доаѓаа од Грција со намера да транзитираат кон Србија.

Најголемиот број на лица (145) пристигнаа во Табановце во октомври, додека во наредните два месеца бројот на пристигнувања се намали на 40 во ноември и 32 во декември. Вообичаено полицијата дозволуваше пристап до центарот во секоја прилика, со исклучок на 18 лица не им беше дозволено да влезат во центарот.

Во декември, две жени-мигрантки од Иран кои престојуваа во Табановце беа протерани од државата по прекршочна постапка што се водела против нив. Мигрантките имале документи за идентификација и пристигнале во Северна Македонија од Србија.

Мигрантите и бегалците кои беа сместени во центарот остануваа краток период пред да го продолжат патувањето. Нивниот статус не беше познат.

Жени, деца и други ранливи категории на мигранти и бегалци

За време периодот на известување, се намали бројот на жени и деца кои пристигнуваа во прифатно-транзитните центри Винојуг и Табановце. Мнозинството од новопристигнатите лица беа возрасни лица од машки пол (околу 60%), но исто така пристигнаа и 97 жени и 113 деца. 21 од децата беа непридружувани и во сите случаи се постапи согласно Стандардните оперативни процедури за постапување со непридружувани деца – странци. Исто така на овие деца им беше назначен старател од редот на социјалните работници при Министерството за труд и социјална политика.

Задржување во Прифатниот центар за странци и враќање на мигранти и бегалци надвор од формална постапка (push-backs)

Министерството за внатрешни работи во дневниот билтен извести за 12 случаи на криумчарење на мигранти помеѓу октомври и декември, во кои полицијата пресретнала вкупно 115 мигранти. Според извештаите, дел од нив биле задржани во Прифатниот центар за странци, кој преставува објект од затворен тип наменет за задржување на странци од имиграциски причини (како што се, на пример, утврдувањето на идентитет и присилното отстранување). Останатите беа однесени во прифатно-транзитните центри Винојуг или Табановце, каде што или беа сместени или вратени во Грција во отсуство на формална постапка.

На овој начин, беа доведени во прашање некои основни човекови права на мигрантите и бегалците, како правото на слобода и безбедност, правото на ефективен правен лек и правото на заштита од тортура, загарантирани со Европската конвенција за заштита на човековите права и други меѓународни документи ратификувани од Македонија.

Овој извештај е овозможен со поддршка на американскиот народ преку Агенцијата на САД за меѓународен развој (УСАИД). Содржината е одговорност на Македонското здружение на млади правници и не ги изразува ставовите на УСАИД или на Владата на САД.

Во септември 2016, УСАИД обезбеди финансиска поддршка на МЗМП за спроведување на Проектот за заштита на човековите права на мигрантите и бегалците. Свкупната цел на проектот е да обезбеди дека граѓанските организации и владините институции обезбедуваат заштита на човековите права на мигрантите и бегалците и ги исполнуваат потребите на најранливите групи меѓу нив. Од почетокот на проектот до декември 2018, МЗМП обезбеди информации, совети и правна помош на 773 мигранти и бегалци во Северна Македонија.